

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์*

จิตติพร ไชแสง¹ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ² วิเชียร ขำรงโสทธิสกุล³

(วันที่รับบทความ: 20 เมษายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ: 30 มิถุนายน 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 7 กรกฎาคม 2565)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอนคือ 1) เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม 3) เพื่อทดลองการใช้หลักสูตรฝึกอบรม และ 4) เพื่อประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 จำนวน 10 คน ที่ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ สถิติที่ใช้คือ สถิติทดสอบค่าตัวที่ใช้เครื่องมือหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจมาตรฐานและตัวชี้วัดในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน 2) ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า องค์ประกอบหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.55) และเอกสารประกอบหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55) โดยหลักสูตรฝึกอบรมมีความโดดเด่นคือ ครูผู้เข้าฝึกอบรมได้รับการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า ครูผู้เข้าฝึกอบรมตามหลักสูตรมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ความพึงพอใจของครูผู้เข้าฝึกอบรมด้านปัจจัยนำเข้าที่มีต่อคุณลักษณะของวิทยากรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.39), ด้านกระบวนการที่มีต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.39) และด้านผลลัพธ์ที่มีต่อการนำผลที่ได้จากการเข้าฝึกอบรมไปปฏิบัติการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.50)

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม, ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย, ทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา
นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, E-mail: narapom40@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ภาควิชาการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ภาควิชาการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

The Development of Training Curriculum to Enhance the Ability of Thai Language Teaching Based on Translanguaging Theory for the Teachers of Ethnic Group*

Thitiporn Khaisaeng¹ Jakkrit Jantakoon² Wichian Thamrongsottisakul³

(Received: April 20, 2022; Revised: June 30, 2022; Accepted: July 7, 2022)

Abstract

The purpose of this research was to develop a training course to enhance the ability to organize learning Thai according to the Translanguaging Theory for teachers teaching ethnic students by using research and development processes; conducting research in 4 steps: 1) to study the ability to manage learning Thai Based on the Translanguaging Theory linkage for teachers teaching ethnic students, 2) to establish and monitor the quality of training courses, 3) to test the use of training courses, and 4) to evaluate training courses. The target group consisted of 10 teachers, grade 3 students in schools under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 6, who were obtained by using a specific selection method. The tools used include training courses to enhance the ability to manage learning Thai according to the Translanguaging Theory for teachers teaching ethnic students. The statistics used are Stem test statistics using Wilcoxon markers, tee test statistics, and content analysis.

The results showed that 1) teachers should have knowledge and understanding of standards and indicators in the Thai language learning subject curriculum, and be able to organize learning activities taking into account the differences of students; and the quality of training courses were examined. It was found that the curriculum components Overall, it was at a very suitable level ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.55) and the course documentation. Overall, it was at a high level ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55). The training course was outstanding. The trainees received intellectual training from the prototype. 3) The results of the curriculum experiment revealed that the teachers who attended the training according to the curriculum had knowledge and understanding of Thai language learning management according to the Translanguaging Theory after training was significantly higher than before training at .05 and 4). At the highest level ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.39), the process aspect towards the curriculum activities was at the high level ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.39) and the outcome aspect on the application of the results obtained from the Training for teaching practice was at a high level ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.50).

Keywords: The development of training curriculum, ability of Thai language teaching, Translanguaging Theory, ethnic group students

* Research Article from Thesis for the Doctor of Education Program in Curriculum and Instruction, Naresuan University, 2022

¹ Student in Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Naresuan University, E-mail: naraporn40@gmail.com

² Associate Professor, Faculty of Education, Naresuan University

³ Associate Professor, Faculty of Education, Naresuan University

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดหนึ่งในประเทศไทยที่ในโรงเรียนมีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์หลากหลายชาติพันธุ์มาเรียนรวมกัน ดังนั้น ภาษาของเด็กมักเป็นภาษาที่ใช้ในชุมชนท้องถิ่นแตกต่างจากภาษาของโรงเรียนซึ่งใช้ภาษาไทยมาตรฐาน อีกทั้งเนื้อหาในการเรียนการสอนมักจะเน้นภาษาไทยที่เป็นภาษามาตรฐาน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ใช่ครูกลุ่มชาติพันธุ์ จึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาไทย ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ในชั้นเรียนไม่เข้าใจภาษาไทยในสิ่งที่ครูสอนอย่างชัดเจน ไม่สนุกในการไปโรงเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ดังนั้น นโยบายทางภาษาและการศึกษาที่ส่งเสริมการใช้ภาษาท้องถิ่นในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยการสอนเป็นรายวิชาหรือใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนร่วมกับภาษาไทยตามบริบทพื้นที่ที่เหมาะสมจึงมีความจำเป็น

วิธีการเรียนการสอนแบบเชื่อมโยงภาษา เป็นการสนับสนุนให้ครูที่สอนนักเรียนที่เป็นสองภาษา กระตุ้นตัวเองให้มีความเข้าใจในการเรียนภาษาเป้าหมายหรือภาษาไทย รวมทั้งเนื้อหาและหนังสือที่ใช้ในการเรียนภาษาเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทางภาษาของกลุ่มของตนเองในบริบททางวิชาการได้ และยังทำให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์มีพื้นที่ในการใช้ความสามารถทางภาษาให้เป็นกลุ่มนักเรียนที่สามารถพูดได้สองภาษาจากการเรียนรู้ของกลุ่มนักเรียนด้วยกัน ทั้งยังช่วยพัฒนาความสามารถในการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการเข้าสังคมกับนักเรียนคนอื่น ๆ นอกจากนี้ การสอนในลักษณะนี้ยังช่วยให้นักเรียนกลุ่มนี้ได้แสดงความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ของนักเรียนทางด้านภาษาในชั้นเรียนด้วย (Garcia, Johnson, & Seltzer, 2017)

การพัฒนาทักษะครูและการเพิ่มเติมทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูคือ “การฝึกอบรมครู” ดังที่ ชูชัย สมितिไกร (2558, 8) ได้อธิบายไว้ว่า การฝึกอบรมบุคลากร (personnel training) คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) ความสามารถ (ability) และทัศนคติ (attitude) ของบุคลากรซึ่งจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานของบุคลากรมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ดังนั้น การฝึกอบรมครูจึงมีความสำคัญ ซึ่งนอกจากจะช่วยพัฒนาทักษะการสอนของครูผู้สอนแล้ว ยังช่วยเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับเนื้อหา เทคนิคการสอน และรวมถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งยังมีแนวคิดที่สำคัญและเหมาะสมกับการนำมาใช้ในการฝึกอบรมครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา ได้แก่ แนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (cognitive apprenticeship) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนการสอนที่นักเรียนเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์หรือผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากการเรียนการสอนตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษาเป็นวิธีการใหม่ที่ครูยังไม่คุ้นเคย ผสมผสานกับแนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (lesson study approach, lesson study and

learning approach) เป็นแนวคิดการพัฒนาครูที่ว่าด้วยการพัฒนาตนเองของครูในบริบทการทำงานจริงและการวิจัยในชั้นเรียนและโรงเรียนของตน ผ่านการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังของครูและนักเรียน และพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและในระยะยาว

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ อีกทั้งไม่มีหลักสูตรนี้ แต่หากมีหลักสูตรแล้วก็จะทำให้การพัฒนาครูประสบผลสำเร็จได้ตามที่มุ่งหวัง เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ เป็นเครื่องมือที่ผ่านการวางแผนและเขียนขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางได้ในบริบทต่าง ๆ กัน และจะมีคุณค่ายิ่งในการเสริมสร้างครูในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา ผู้พัฒนาครูนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์
3. เพื่อทดลองการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์
4. เพื่อประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม
2. ครูผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ หลังฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
3. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์มีคุณภาพที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
4. ผลการประเมินหลักสูตรจากครูผู้เข้าร่วมฝึกอบรมด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตร (Hilda Taba, 1962)
กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินการ เพื่อให้
ให้ได้ซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา (Garcia, Johnson, &
Seltzer, 2017) กระบวนการจัดการเรียน
การสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนที่พูดได้
2 ภาษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในการเรียนรู้
จากภาษาเป้าหมาย

การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (ศศิธร ชิดนาค,
2559) วิธีการฝึกอบรมที่ครูผู้เข้าร่วมฝึกอบรม
เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้
ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา

การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (ราชบัณฑิตย
สถาน, 2551) แนวคิดการพัฒนาครูวิชาชีพที่
ว่าด้วยการพัฒนาตนเองของครูในบริบทการ
ทำงานจริงในชั้นเรียนและสถานศึกษาของตน

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถในการจัดการเรียนรู้
ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา
สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

ระเบียบวิธีวิจัย

ประเภทของงานวิจัย

ใช้แบบแผนการทดลองแบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อน-หลัง (One Group Pretest-Posttest Design)

ประชากร/กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา
2563 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive Sampling) จำนวน 10 คน

ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2566

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโอนภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโอนภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโอนภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโอนภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) การยกร่างหลักสูตร 2) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ 3) การศึกษานำร่อง (Pilot Study) เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของหลักสูตร และ 4) การปรับปรุงหลักสูตรและการเตรียมการก่อนการทดลองใช้หลักสูตร

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย และแบบประเมินความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ได้แก่ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) แบบวัดความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย และทฤษฎีเชื่อมโอนภาษา 2) กำหนดกรอบเนื้อหาของแบบทดสอบ 3) ศึกษาแนวคิดและวิธีการสร้างแบบทดสอบ และ 4) จัดทำตารางวิเคราะห์โครงสร้างของแบบทดสอบ และสร้างแบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมโดย

1) ครูผู้เข้าฝึกอบรม ทำกิจกรรมทดสอบก่อนการอบรม (Pre-test) เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้ภาษาไทย และความเชื่อเกี่ยวกับทฤษฎีเชื่อมโอนภาษา

2) หลังจากการเรียนรู้หน่วยที่ 4 แล้วครูผู้เข้าฝึกอบรม สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้

3) หลังจากออกแบบการจัดการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ครูผู้เข้าฝึกอบรมนำหลักสูตรไปทดลองใช้ในสถานศึกษา เป็นเวลา 6 ชั่วโมง

4) ครูผู้เข้าฝึกอบรมนำผลการทดลองใช้ มาร่วมกันสะท้อนคิด และประเมินผล หลังจากการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติจริงในชั้นเรียน

5) รวมเวลาการทำกิจกรรมนี้ ทั้งหมด 36 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจระหว่างก่อนทดลองและหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมโดยใช้สถิติทดสอบลำดับที่โดยเครื่องหมายของวิลค็อกซัน (Wilcoxon-signed rank test)
- 2) วิเคราะห์ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test)
- 3) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยพิจารณาจากข้อความจากแบบสังเกตการสอนในชั้นเรียนแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการโดยผู้วิจัย และนำข้อมูลที่ได้มาจำแนกชนิดของข้อมูล (Typological Analysis) การวิเคราะห์เหตุการณ์แบบไม่อิงทฤษฎี การวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเขียนบรรยายเป็นความเรียง
- 4) วิเคราะห์ความพึงพอใจ โดยใช้แบบแสดงความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมด้าน 1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ คุณลักษณะของวิทยากร 2) กระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร และ 3) ผลลัพธ์ ได้แก่ การนำผลที่ได้จากการเข้าฝึกอบรมไปปฏิบัติการสอน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตัวอย่างตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ผลการวิเคราะห์ ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้สถิติทดสอบลำดับที่โดยเครื่องหมายของวิลค็อกซัน (Wilcoxon-signed rank test)

NPar Tests

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum
Pre	10	7.7000	2.75076	4.00	13.00
Post	10	17.9000	1.37032	16.00	20.00

การทดสอบ	Mean	S.D.	Wilcoxon Signed Ranks Test	Sig.
Pretest	7.70	2.75	-2.825	.005
Posttest	17.90	1.37		

2) วิเคราะห์ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย กับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้การทดสอบที (T-test)

ความสามารถด้าน การจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย	ประเด็น การ ประเมิน	คะแนน เต็ม	เกณฑ์ ร้อยละ 70 ของ คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ความสามารถในการ ออกแบบการจัดการ เรียนรู้	4	16	11.2	14.35	1.06	9.348	0.000
ความสามารถในการ เขียนแผนการ จัดการเรียนรู้	4	16	11.2	13.65	0.88	8.769	0.000
ความสามารถในการ จัดการเรียนรู้ ภาษาไทย	4	16	11.2	14.65	0.82	13.334	0.000
รวม	12	48	33.6	42.65	2.17	16.166	0.000

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความสามารถที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ดังนี้ 1) ครูควรมีความรู้ในเรื่องมาตรฐานและตัวชี้วัดในหลักสูตรฯ มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน และมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง 2) ครูควรมีความเข้าใจต่อสังคม วัฒนธรรม และทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ 3) รูปแบบการพัฒนาที่ควรนำมาใช้ในการเสริมสร้างความสามารถครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ควรใช้รูปแบบ “การฝึกอบรม” เพราะถือว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในด้านการเพิ่มพูนความรู้ใหม่ให้แก่ครู ได้นำความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ได้รับจากการอบรมมาช่วยในการพัฒนางาน อีกทั้งทำให้เกิดประสบการณ์ในการทำงานมากขึ้น และ 4) สาระสำคัญและกิจกรรมของหลักสูตรฝึกอบรม ควรเป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมความสามารถให้ครู

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่สื่อสารได้ 2 ภาษา ให้นักเรียนรู้และเข้าใจภาษามาตรฐานหรือภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมและเอกสารประกอบฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีความเห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.55) และความคิดเห็นเกี่ยวกับเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55) จากผลการหาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม พิจารณาความเหมาะสม และการศึกษานำร่อง (Pilot Study) กับครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 คน ที่มีบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีความคิดเห็นจากการศึกษานำร่องของครูผู้เข้าร่วมการพัฒนาว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.48)

3. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า คะแนนการทดสอบหลังการอบรม (Posttest) สูงกว่าคะแนนการทดสอบก่อนการอบรม (Pretest) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ นำเสนอเป็นผลการสอบถามความคิดเห็นของครูผู้รับการพัฒนามีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ในด้าน

1) ด้านปัจจัยนำเข้าของครูผู้เข้าฝึกอบรมที่มีต่อคุณลักษณะของวิทยากร ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.39)

2) ด้านกระบวนการของครูผู้เข้าฝึกอบรมที่มีต่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.39)

3) ด้านผลลัพธ์ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการนำผลที่ได้จากการฝึกอบรมไปปฏิบัติ การสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.50)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาความสามารถที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ยังไม่มีการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการพัฒนาครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ อีกทั้งครูผู้สอนควรมีความรู้ในเรื่องมาตรฐานและตัวชี้วัดในหลักสูตร

รวมทั้งความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะในห้องเรียนที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรม เพราะการฝึกอบรมเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) ความสามารถ (ability) และทัศนคติ (attitude) ของบุคลากรซึ่งจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานของบุคลากรมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ มธุรส ประภาจันทร์ และคณะ (2559) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมทำให้ครูผู้รับการฝึกอบรมได้เรียนรู้พร้อมกับการทำงานซึ่งเป็นการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ครูผู้รับการอบรมเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่ส่งผลดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ ยังได้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการฝึกอบรม เพราะเป็นการฝึกอบรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติ ให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการเรียนรู้ตลอดจนลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการแก้ปัญหาจากการฝึกปฏิบัติจริง นำผลจากการทำบทปฏิบัติการในหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ปฏิบัติจริงในห้องเรียน

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ที่สร้างขึ้น ดำเนินการโดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแก่นักเรียน กระบวนการต่าง ๆ เช่น กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างความสามารถครู ความรู้เกี่ยวกับชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ทฤษฎีการเชื่อมโยงภาษารวมถึงแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นการสร้างหลักสูตรที่มาจากปัญหาและสภาพความต้องการแก้ปัญหาเพื่อการพัฒนาอย่างแท้จริงที่พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานความสามารถที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อนำข้อมูลมากำหนดจุดมุ่งหมาย และกำหนดเป็นเนื้อหาสาระของหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของ Tabá (1962, 422-425; อ้างอิงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559, 9-11) คือ วิเคราะห์สภาพปัญหา สำรวจความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม พัฒนาการของนักเรียน กระบวนการเรียนรู้ และธรรมชาติของการเรียนรู้ซึ่งเป็นแนวทางที่สำคัญในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ มีประเด็นดังนี้

3.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเป็นแนวคิดสำคัญในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม โดยเฉพาะการเสริมสร้างความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโอนภาษา สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นวิธีการใหม่ที่ครูยังไม่คุ้นเคย จึงต้องเรียนรู้จากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโอนภาษา ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (cognitive apprenticeship) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเรียนรู้จากผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าหรือผู้เชี่ยวชาญ เน้นการเรียนรู้ที่ใช้ทักษะทางปัญญาและการรู้คิด ทำให้ครูผู้เข้าฝึกอบรมสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเอง และมีความสามารถในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโอนภาษา สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์โดยมีวิธีการฝึกอบรม ได้แก่ 1) ตัวแบบ (modeling) 2) การชี้แนะหรือการ โด้ซ (coaching) 3) การเสริมศักยภาพ (scaffolding) 4) การพูดหรือสื่อสารออกมา (articulation) 5) การสะท้อนคิด (reflection) และ 6) การสำรวจเรียนรู้สิ่งใหม่ (exploration) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ศศิธร ชิดนาฮี, 2559) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการฝึกหัดทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาพยาบาล ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า 1) นักศึกษามีคะแนนความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 จำนวน 57 คนคิดเป็นร้อยละ 87.69 ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 8 คนคิดเป็นร้อยละ 12.31 2) นักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลอย่างมีวิจารณญาณหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลอย่างมีวิจารณญาณหลังการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโอนภาษา สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ประกอบด้วยความสามารถในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโอนภาษา สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ความสามารถดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ ทำให้ครูผู้เข้าฝึกอบรมมีความสามารถในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโอนภาษา และสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมฝึกอบรมแนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (lesson study approach) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชาธิณี ตรีวิญญู (2550) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาศาตามแนวคิดการศึกษาผ่านบทเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) กระบวนการศึกษาผ่านบทเรียนที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิดการศึกษาผ่านบทเรียนเป็นกระบวนการทำงานในการพัฒนาวิชาชีพของครูในบริบทการทำงานจริงของตนผ่านการทำงานกลุ่มแบบร่วมมือร่วมพลังอย่าง

เป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาการคิดและการเรียนรู้ของนักเรียน

จากการที่ผู้วิจัยได้ใช้การฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเป็นแนวคิดสำคัญในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม โดยเฉพาะการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งเป็นวิธีการใหม่ที่ครูยังไม่คุ้นเคย จึงต้องเรียนรู้จากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ (cognitive apprenticeship) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเรียนรู้จากผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าหรือผู้เชี่ยวชาญ เน้นการเรียนรู้ที่ใช้ทักษะทางปัญญาและการรู้คิด ทำให้ครูผู้เข้าร่วมฝึกอบรมสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเอง และมีความสามารถในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ โดยมีวิธีการฝึกอบรม อันได้แก่

1. ตัวแบบ

ตัวแบบในการฝึกอบรมครั้งนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา ได้แก่ Mr. Sangsok Son, Ph.D (TLE Researcher & Developer Literacy & Education Consultant LEAD Asia Pacific/SIL International) และผู้ช่วยศาสตราจารย์รณมา เทียนมี ผู้อำนวยการมูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้งสองคนมีความสามารถในการโค้ช และการเสริมศักยภาพกิจกรรมของตัวแบบได้แก่ การยกตัวอย่าง การสาธิต การอธิบายความคิด

เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา เป็นทฤษฎีใหม่ที่ยังไม่มีการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การได้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทฤษฎีการเชื่อมโยงภาษามาย่อยทอดให้กับครูผู้เข้าฝึกอบรมโดยตรง จะส่งผลให้ครูผู้เข้าฝึกอบรมเข้าใจนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์มากยิ่งขึ้น

2. การชี้แนะหรือการโค้ช

การชี้แนะหรือการโค้ช เป็นกระบวนการตรวจสอบการเรียนรู้ของครูผู้เข้าฝึกอบรม มีเป้าหมายเพื่อให้ครูผู้เข้าฝึกอบรมประสบความสำเร็จ เรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย มุ่งพัฒนาและเสริมทักษะความสามารถ ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ ส่งผลให้ครูผู้เข้าฝึกอบรมมีความเข้าใจในกิจกรรมที่ฝึกปฏิบัติ สามารถบูรณาการกิจกรรมร่วมกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องตามบริบทของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

3. การเสริมศักยภาพ

การเสริมศักยภาพเป็นการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของครูผู้เข้าฝึกอบรม ช่วยเหลือเฉพาะในด้านความรู้ความเข้าใจ และความสามารถที่อยู่เกินความสามารถของครูผู้เข้าฝึกอบรม ได้สร้างความรู้ความเข้าใจ และทำงานสมบูรณ์ด้วยตนเองให้มากที่สุด หากไม่สามารถทำได้

ผู้เชี่ยวชาญจะช่วยจนสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเองได้ และทำงานสำเร็จ เมื่อครูผู้เข้าฝึกอบรมสามารถรับผิดชอบในการสร้างความรู้ความเข้าใจ และทำงานนั้นได้ด้วยตนเองแล้วผู้สอนจะค่อย ๆ ลดการช่วยเหลือลง

4. การพูดหรือสื่อสารออกมา

การพูดหรือสื่อสารออกมาเป็นการให้ครูผู้เข้าร่วมฝึกอบรมบอกเล่าหรือเขียนหลังจากที่ฝึกปฏิบัติการสร้างความรู้ความเข้าใจและทำงาน รวมทั้งการให้ครูผู้เข้าร่วมฝึกอบรมวิพากษ์งานของกลุ่มเพื่อน

5. การสะท้อนคิด

การสะท้อนคิดเป็นการทำให้ครูผู้เข้าฝึกอบรมได้ตรองถึงความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษาสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง กิจกรรมที่ใช้ ได้แก่ การให้ครูผู้เข้าฝึกอบรมทบทวน ได้ตรอง และวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษาสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ และความสามารถของตนเองกับผู้เชี่ยวชาญหรือเพื่อน ๆ การสะท้อนคิดของครูจะทำให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัยรู้ว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเพียงใด และมีเรื่องใดที่ต้องเติมเต็มความรู้ ปรับเปลี่ยนความคิดครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ต่อไป

6. การสำรวจเรียนรู้สิ่งใหม่

การสำรวจเรียนรู้สิ่งใหม่ เป็นขั้นตอนหลังจากครูผู้เข้าร่วมฝึกอบรมได้ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษาสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ และผู้เชี่ยวชาญถอยออกจากการช่วยเหลือ ผู้เชี่ยวชาญจะมีบทบาทคือ กระตุ้นครูผู้เข้าฝึกอบรมแต่ละคนให้มีการเรียนรู้อย่างอิสระ กำหนดเป้าหมายของตนเอง รวมทั้งการช่วยให้ครูผู้เข้าฝึกอบรมมีความมั่นใจในการสร้างความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติการสอน และแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยมีความโดดเด่น คือผู้เข้าฝึกอบรมได้รับการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ คือ Mr. Sangsok Son, Ph.D (TLE Researcher & Developer Literacy & Education Consultant LEAD Asia Pacific/SIL International) และผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณา เทียนมี ผู้อำนวยการมูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านทฤษฎีเชื่อมโยงภาษาโดยตรง ซึ่งทั้ง 2 ท่านได้ถ่ายทอดความรู้ได้ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้ทำการชี้แนะในการทำกิจกรรมด้วยความเอาใจใส่ทุกกิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงแม้ว่า Mr. Sangsok Son จะพูดภาษาไทยไม่ค่อยชัดเจน แต่ก็พยายามพูดสื่อสารด้วยอากัปกิริยาท่าทางให้ครูผู้เข้าอบรมได้เข้าใจ โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณา เทียนมี และผู้วิจัยช่วยแปลเป็นภาษาไทยให้เข้าใจ

ยิ่งขึ้น มีการเสริมศักยภาพครูผู้เข้าฝึกอบรมให้รู้จักการวิพากษ์ผลงานทั้งของตนเองและของเพื่อน รู้จักการสะท้อนคิด และนำผลที่ได้รับจากการสะท้อนจากการปฏิบัติกิจกรรมและปฏิบัติการสอนจริงในชั้นเรียนไปปรับปรุงและพัฒนา อีกทั้งมีการกระตุ้นความคิดในการให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในขณะทำกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อเกิดปัญหาที่สามารถแก้ปัญหาได้จนเกิดเป็นประสบการณ์ นำไปสู่ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัย “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์” ผู้วิจัยได้สรุปเป็นข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หน่วยงานทางการศึกษา ทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ควรให้ความสำคัญ และสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ให้กับครูผู้สอน หรือพัฒนาเป็นหน่วยการเรียนรู้ หรือหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม

2. โรงเรียนที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ควรให้ความสนใจและให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร โดยจัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถให้กับครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษาที่จะต้องสอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งประสบปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนคล้ายคลึงกับครูและนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในงานวิจัยนี้ อีกทั้งควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ตามทฤษฎีเชื่อมโยงภาษา สำหรับครูที่สอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ให้กับโรงเรียนในสังกัดอื่น เช่น โรงเรียนในสังกัดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หรือโรงเรียนในสังกัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2560). *การพัฒนาหลักสูตร: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ วี พรินท์.
- ชาธิณี ตีรวรรณ. (2550). *การพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาตามแนวคิดการศึกษาผ่านบทเรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชัย สมบัติไกร. (2558). *การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มรุส ประจักษ์นทร์ และคณะ. (2559). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถในการสอนอ่านและวินิจัยการอ่าน สำหรับครูระดับประถมศึกษาตอนต้น*. ปรินญาพนธ์การศึกษา ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- ศศิธร ชิดนาคี. (2560). *การฝึกหัดทางปัญญา : รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างความรู้*. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลราชชนนี อุตรดิตถ์*, 9(2), 128-139.
- อรุณลักษณ์ คำนิ. (2561). *หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. ปรินญาปราชญ์ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- Anne-Marie Bezzina. (2017). *Translanguaging Practices in the Teaching of French as a Foreign Language in Malta*. Faculty of Education, University of Malta.
- Dorotea Scopich. (2018). *Translanguaging In An Efl Classroom: Attitudes And Practice*. Submitted in partial fulfilment of the requirements for the M.A.in English Language and Literature and Italian Language and Literature at the University of Rijeka.
- Ofelia Garcia, Susana Ibarra Johnson and Kate Seltzer. (2017). *THE TRANSLANGUAGING CLASSROOM : Leveraging Student Bilingualism for Learning*. Philadelphia : Caslon, Inc.
- Proceedings. (2016). *Pedagogical and Cultural Approaches in Western Languages (The First International Conference)*. Srinakharinwirot University Bangkok, Thailand.
